

nous sommes en presence de la survivance d'une vieille législation. Ceci conduit à la troisième question.

Depuis longtemps, de grands historiens et notamment Rostoztveff ont soutenu que plusieurs monopoles étaient d'origine pharaonique. On peut appuyer cette hypothèse par des arguments nouveaux et notamment par l'observation que les monopoles qu'on rencontre dans certaines cités grecques n'avaient rien de commun avec les monopoles ptolémaïques.

En conclusion, les Lagides et spécialement Philadelphie paraissent s'être borné à ressusciter une institution préexistante, à la systematiser et à l'étendre à la banque, branche de l'activité économique qui n'existait pas auparavant faute de régime monétaire (avant les Ptolemées l'usage de la monnaie était pour ainsi dire inexistant).

Tout cela cadre fort bien avec l'ensemble de la politique des Lagides, qui ont beaucoup développé l'Égypte et se sont assurés des grands revenus, mais ont toujours respecté les traditions des indigènes.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ. - Περὶ τοῦ κύρους τοῦ γάμου τοῦ ιερολογηθέντος ὑπὸ ιερέως τελοῦντος ὑπὸ ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν, ὑπὸ Κ. Μ. Πάλλη.

Οἱ ἱερεῖς τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας :

I. Οὐδαμῶς κωλύονται πρὸς τὸ ιερολογεῖν γάμον ἐκ τοῦ ὅτι τελοῦσιν ὑπὸ ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν μὴ ἐπηρεάζουσιν τὴν ἱερωσύνην, οἷα εἶναι ἡ ποινὴ τῆς ἐπιτιμῆσεως, ἡ τῆς ἐκπτώσεως ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος, ἡ τῆς στέρησεως τῶν προσόδων τοῦ ἀξιώματος, ἡ χρηματικὴ, ἡ τοῦ ὑποβιβασμοῦ εἰς τὸν ἔσχατον τρόπον τοῦ οἰκείου βαθμοῦ — καθισταμένου τοῦ εἰς ὃν ἐπεβλήθη αὕτη τῶν ἄλλων ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ συναδέλφων αὐτοῦ ὑποβαθμοῦ — ἡ τῆς στέρησεως τῆς ἱκανότητος τῆς εἰς μείζονα ἱερατικὸν βαθμὸν προαγωγῆς.

II. Κωλύονται ὅμως πρὸς τὸ ιερολογεῖν γάμον ἐκ τῆς ἐπιβληθείσης αὐτοῖς ποινῆς, 1^{ον}) τῆς ἀργίας, ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ ποινὴ αὕτη. Καὶ διαπράττει μὲν ὁ εἰς οὐδὲν λογιζόμενος τὴν ποινὴν τῆς ἀργίας τελῶν δ' ἱερατικῶς πράξεις ἱερεὺς βαρύντατον ἐκκλησιαστικὸν παράπτωμα, δὲν καθίστησιν ὅμως κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην ἄκυρον τὸν ὑπ' αὐτοῦ ιερολογηθέντα γάμον, διότι ἡ ἀργία δὲν ἀφαιρεῖ τὴν ἱερωσύνην.

2^{ον}) Τῆς τοῦ σωματικοῦ περιορισμοῦ τῆς κατὰ τινὰς νομοθεσίας ἐπιβληθείσης ἱερομονάχῳ ἀποτινομένης δ' ἐν διατηρουμένῳ μοναστηρίῳ. Καὶ ἀπαγορεύεται μὲν ἡ τοῦ γάμου ιερολογία Α') ἄνευ ἐπισκοπικῆς ἀδείας, ἥτις εἶναι ἡμιστὰ πιθανὸν ὅτι θὰ ἐδίδετο ἱερομονάχῳ τελοῦντι ὑπὸ τὴν ποινὴν τοῦ σωματικοῦ περιορισμοῦ, ἀποτίνοντι

δὲ ταύτην ἐν διατηρουμένῳ μοναστηρίῳ καὶ Β') ἐν μοναστηρίῳ. Ἀλλὰ καὶ ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἀπαγορεύσεων ἡ παράβασις ἀποτελεῖ βαρὺ πειθαρχικὸν παράπτωμα, ὅπερ ὁμως δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τοῦ γάμου.

III. Ἀκύρως ὁμως τελεῖται τὸ μυστήριον τοῦ γάμου. 1^{ον}) ὕφ' ἱερέως καθηρημένου. Τοῦτο δέ, διότι διὰ τῆς καθαιρέσεως ὁ κληρικὸς ἀποβάλλει κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην τὴν ἱερωσύνην.

Ὁ ἱερωσύνην κεκτημένος ἱερεὺς ὁ συμπράξας κατὰ τὴν ἱερολογίαν τοῦ γάμου μετὰ καθηρημένου ἱερέως παραβιάζει τὸν ἰα' ἀποστολικὸν κανόνα τὸν ἀπαγορεύοντα ἐπὶ ποινῇ καθαιρέσεως τῷ ἱερεῖ τὸ συνεύχεσθαι μεθ' ἱερέως καθηρημένου. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη διὰ καθαιρέσεως τιμωρουμένη παράβασις τοῦ εἰρημένου κανόνος δὲν καθιστᾷ τὸν ἱερολογηθέντα γάμον ἄκυρον, διότι ἡ ἀκυρότης, μάλιστα δ' ἡ τοῦ γάμου, ἐπέρχεται, ὡσάκις αὕτη ἀπαγγέλεται ὑπὸ τῶν κανόνων, ὡς τοῦ ἐβδομηκοστοῦ δευτέρου κανόνος τῆς ἐν Τρούλλῳ πενθέκτης οἰκουμενικῆς συνόδου, ὅστις ἀπαγορεύει τὸν γάμον ὀρθοδόξων μεθ' αἰρετικῶν, ἀποφαίνεται ἄκυρον τὸν παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τελεσθέντα γάμον «ἄκυρον ἡγεῖσθαι τὸν γάμον καὶ τὸ ἄθεσμον διαλύεσθαι συνοικέσιον». Ἀλλ' ὁ ἐνδέκατος ἀποστολικὸς κανὼν ὁ ἀπαγορεύων τοῖς κληρικοῖς τὸ συνεύχεσθαι μετὰ καθηρημένου κληρικοῦ μόνον ποινὴν κατὰ τοῦ παραβάτου τῆς ἀπαγορεύσεως ἐπισείει καὶ δὴ τὴν τῆς καθαιρέσεως, οὐχὶ δὲ καὶ ἀκυρότητα τῆς παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τελεσθείσης ἱεροτελεστίας. Οὐδ' ὁ γάμος, ὃν ἤθελεν ἱερολογῆσαι ὁ ὑπὸ τὴν ποινὴν τῆς ἀργίας τελῶν ἱερεὺς μετὰ καθηρημένου ἱερέως δύναται νὰ λογισθῇ ἄκυρος. Καὶ ἔσται μὲν βαρυτάτη ἡ κανονικὴ εὐθύνη τοῦ τοιούτου ἄργοῦ ἱερέως παραβιάζοντος τοὺς τε κανόνας τοὺς ἀπαγορεύοντας τοῖς ἄργοις κληρικοῖς τὸ ἱεουργεῖν καὶ τὸν μνημονευθέντα ἐνδέκατον ἀποστολικὸν κανόνα τὸν ἀπαγορεύοντα τῷ ἱερεῖ τὸ συνεύχεσθαι ἤτοι τὸ συνιερουργεῖν μετὰ καθηρημένου κληρικοῦ· ἀλλὰ καὶ τὰ βαρύτερα ταῦτα πειθαρχικὰ παραπτώματα τοῦ ἄργοῦ ἱερέως δὲν ἐπάγονται ἀκυρότητα τοῦ οὕτως ἱερολογηθέντος γάμου.

2^{ον}) Ὑφ' ἱερέως ὑποβιβασθέντος εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ διακόνου, διότι ὁ ἱερεὺς ὁ εἰς διάκονον ὑποβιβασθεὶς δὲν θὰ ἐδύνατο νὰ ἀσκῇ τὰ τοῦ οὗ ἐκέκτητο πρότερον βαθμοῦ τοῦ πρεσβυτέρου, ἀλλὰ τοῦ εἰς ὃν ὑπεβιβάσθη ὑποδεστέρου, τοῦ διακόνου. Ὁ ὑπὸ τοιούτου κληρικοῦ ἱερολογηθεὶς γάμος θὰ ᾔτο ἄκυρος. Τοιοῦτον ὁμως ζήτημα δὲν δύναται νὰ ἐγερθῇ, διότι οὐδεὶς κανὼν ἀπειλεῖ τὴν ποινὴν τοῦ ὑποβιβασμοῦ πρεσβυτέρου εἰς διάκονον. Μόνον περὶ ὑποβιβασμοῦ ἐπισκόπου εἰς πρεσβύτερον τὸν λόγον ποιοῦνται δύο κανόνες οἰκουμενικῶν συνόδων καὶ δὴ, ὁ κατ' τῆς ἐν Χαλκηδόνι δ' καὶ ὁ κ' τῆς ἐν Τρούλλῳ πενθέκτης. Καὶ ἐκεῖνος μὲν ἀποφαίνεται ἱεροσυλίαν τὸν τοιοῦτον ὑποβιβασμόν· διότι ἂν μὲν ἐξ εὐλόγου αἰτίας ἐγένετο ὁ ὑποβιβασμός, οὐδ' ἱερεὺς θὰ ἐδύνατο νὰ ᾔ ὁ ὑποβιβασθεὶς ἐπίσκοπος, ἂν δ' ἄνευ εὐλόγου αἰτίας εἶχε στερηθῇ τῆς

ικανότητος τοῦ τελεῖν τὰ ἀρχιερατικὰ τότε θὰ ἔπρεπε αὐτοῖς νὰ ἀποκατασταθῇ ἐπίσκοπος ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπισκοπῇ.

Ὁ δὲ κανὼν κ' τῆς ἐν Τρούλλῳ συνόδου ἐπισείει τὴν ποινὴν τοῦ εἰς πρεσβύτερον ὑποβιβασμοῦ τοῦ ἐπισκόπου μόνον ἐν εἰδικῷ θέματι, ἥτοι ὁσάκις ὁ ἐπίσκοπος θὰ ἐφωρᾷτο διδάσκων ἐν ἐτέρᾳ μὴ προσήκούσῃ αὐτῷ πόλει. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ τούτου θέματος ὁ εἰς πρεσβύτερον ὑποβιβασθεὶς ἐπίσκοπος θὰ ἐπιτρέπεται, ὡς εἰκός, νὰ ποιῇται τὰ τοῖς πρεσβυτέροις προσήκοντα καὶ γάμους ἄρα νὰ ἱερολογῇ. Τοιοῦτον ὅμως ζήτημα παρ' ἡμῖν δὲν δύναται νὰ ἐγερθῇ, διότι τοιαύτη ποινὴ δὲν ἀναγράφεται ἐν ταῖς ὑπὸ τῶν παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων ἐπιβλητέαις ἐκκλησιαστικαῖς ποιναῖς.

Ἀλλὰ καὶ ἐν αἷς ὀρθοδόξοις ἐκκλησίαις ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβολὴ πάσης κατὰ τοὺς κανόνας ποινῆς—καὶ τῆς τοῦ ὑποβιβασμοῦ ἄρα—ὡς ἐν Κύπρῳ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 ἐδαφ. ζ' τοῦ Καταστατικοῦ, οὐδαμῶς ἐπηρεάζεται ἡ ἱκανότης τοῦ εἰς πρεσβύτερον ὑποβιβασθέντος ἐπισκόπου νὰ ἱερολογῇ γάμους, οὐδὲ τὸ κύρος αὐτῶν θὰ ἐδύνατο νὰ ἀμφισβητηθῇ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.—Ἐπιγραφή ἐκ Μαραθῶνος, ὑπὸ Γ. Σωτηριάδου.

Ὀλίγον ἔξω τοῦ ἐν Μαραθῶνι συνοικισμοῦ τῶν ἐκ Μάκρης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας προσφύγων, Νέας Μάκρης ἐπικληθέντος, καὶ πλησιέστερα πρὸς τὴν ἀκτὴν περὶ τὸ 32^{ον} χιλιόμετρον τῆς ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Μαραθῶνα ἀμαξιτῆς, ἀνεῦρον ἐντὸς σωροῦ λίθων ἐξορυχθέντων ἐξ ἀγροῦ παρασκευαζομένου πρὸς φύτευσιν ἀμπέλου τὸ κατώτερον μέρος στήλης μαρμαρίνης ἐνεπιγράφου. Ἡ στήλη ἐτεμαχίσθη πρὸ μακροῦ ὡς δύναται τις νὰ εἰκόσῃ χρόνου, ἐκ δὲ τῆς ἐπιγραφῆς δὲν σώζονται εἰ μὴ αἱ τελευταῖαι λέξεις, ἔχουσαι ὡς ἑξῆς:

1. ἐφι
2. λοδόξησε τ
3. ὄν Βω
4. μὸν ποιῆσαι,
5. ἅπασιν ἐπισ
6. τῆσαι.

(ἐνταῦθα ἐν τῷ κενῷ ἀπομένοντι χώρῳ τῆς στήλης κεῖται ἐγγράφατος τύπος φύλλου κισσοῦ μετὰ τοῦ μίσχου αὐτοῦ δηλῶν τὸ τέλος τῆς ἐπιγραφῆς).

Στίζω διὰ κόμματος μετὰ τὸ ποιῆσαι, ὑποθέτων τὴν φράσιν ὅτι ὁ δεῖνα «ἐφιλοδόξησε τὸν βωμὸν ποιῆσαι» ὡς μεσολαβοῦσαν πρότασιν, τὸ δὲ «ἅπασιν ἐπιστῆσαι» ἐπανερχόμενον εἰς τὴν ἐν τῷ ἐκλιπόντι εἰσαγωγικῷ μέρει τῆς ἐπιγραφῆς συνέχειαν. Ὁ τρίτος